

5. Op rantsoen

Direct na het uitbreken van de oorlog slaan in Nederland mensen op grote schaal levensmiddelen in (hamsteren). Ook potten mensen hun muntgeld op. De Nederlandse regering houdt met maatregelen, onder andere de Levensmiddelenwet, de economie toch draaiende. De Nederlandsche Overzee Trustmaatschappij kan in het begin de import van goederen op peil houden. Voor Engeland is de doorvoer van een deel van deze goederen naar Duitsland een doorn in het oog. Nederland schippert tussen de wensen van de Duitsers en de Britten.

In de loop van 1916 daalt de invoer van goederen. De regering komt opnieuw in actie. Door de start van een duikbotenoorlog in februari 1917 zijn de problemen nog groter. Aanvoer vanuit zee is niet meer mogelijk. Er ontstaan tekorten. Levensmiddelen en brandstoffen gaan op rantsoen. Verdeling gebeurt met een systeem van bonnen.

Boeren moeten meer broodgranen telen en minder andere gewassen zoals suikerbieten, vlas, uien en maanzaad. Ook na afloop van de oorlog blijven de rantsoeneringsmaatregelen gelden tot er weer voldoende grondstoffen en voedsel zijn.

[Zeeuwse Ankers Gevaarlijke handel](#)

De leerlingen bekijken de Prezi-presentatie. De vragen van de Kijkwijzer bronnen (docentenhandleiding pagina 4) kunnen daarbij gesteld worden.

Bij de lesideeën staan meer bronnen. Attendeer de leerlingen steeds op de bronnen bij het maken van de opdrachten.

Bronnen op Zeeuwse Ankers:

[Krantenartikel Schaarste](#)

[Krantenartikel Distributie](#)

[Krantenartikel Op de bon](#)

Wat voor producten waren op rantsoen? Hoe werden producten eerlijk onder de mensen verdeeld? Kijk ook bij het onderwerp 'smokkel'.

Opdrachten p.o.

www.europeana.eu Lees het verhaal vanaf HET GEZIN VERBEKE - COREYNEN. Geef in een half A 4tje jouw mening over het clandestien slachten en de straf die daarvoor gegeven werd.

Maak een fotoreportage waarop je de crisis, de schaarste aan producten, laat zien.

Opdrachten v.o. onderbouw

[Pinterest](#)

Wat voor producten waren schaars? Welke maatregelen trof de regering om de schaarse producten te verdelen? Zoek een menu in het [Kookboek WO I](#)

Welke schaarse producten heeft men in het menu vervangen?

Bedenk zelf een vervanging voor schaarse producten; zeep, brandstof,

Opdrachten v.o. bovenbouw

[Pinterest](#)

[Wereldoorlog 1418 Lokale noden](#)

Wat waren de gevolgen voor de consument, boeren die producten teelden, fabrikanten, sociale gevolgen voor arm en rijk.